

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Hárem, várbörtön és csárda volt Semmelweis szülőházában*

Forrás:

Pesti Újság

Bp.
(Hely)

1942 oct. 26.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

428.3

Hely

Semmelweis ház

Idő

"1942"

Személy

Hárem, várbörtön és csárda volt Semmelweis szülőházában, melyet most műemlékké nyilvánítottak

Inséglakás lett Buda első fürdőszobájából

Buda Arpád-utca 1. A ház homlokzatáról nagy darabokban leomlott már a vakolat. Régi, kősi ablakok és repedezett faldíszek... Az épület a barokk és a reneszánsz keverékének látszik, de valódi építészeti stílusát még a legszakavatottabb szemnek is bajos volna így egyszerűen megállapítani. A vén, rozoga kapu fölött egy márványtábla hirdeti, hogy

ebben a házban született Semmelweis Ignác,

a világhírű orvos, az anyák megmentője.

Buda legérdekesebb háza

Benyitunk a kapun. Téglákkal kirakott, alacsony kapualj után keskeny, nyirkos udvar következik, mely körül van építve lakásokkal, Furcsa, történelemszagú itt még a levegő is. A házmesterné iratokat ad kezünkbe, amelyekből megtudjuk, hogy a ház 1490-ben

épült és olyan változatos multtal dicsekedhetik, amely kétségtelenül Buda legérdekesebb házává teszi. Négyszáz évvel ezelőtt például kolostor volt. Pálosok és jezsuiták lakták és falai között reggeltől estig zsolozsmáztak a szerzetesek. Utána,

egészen a mohácsi vészig, Tomori őrsék tulajdona volt.

Miután a törökök elfoglalták Budát, Szokoli Musztafa, a budai türdők építője, itt tartotta háremét. A kapuval szemben lévő, hátsó, kétemeletes lakrész volt a hárem. Az udvarról keskeny téglalépcső kanyarog e lakrész mögé, ahol a bejáratok vannak. A török uralom után a budai vár kapitányai börtönnek használták,

1537-ben pedig csárda lett.

Dunai hajósok, germán kereskedők, országjáró betyárok és taláni polgárok mulatoztak benne. 1791-ben újból kolostor lett. Most a kapucinusok szerezték meg,

akik a csárdát meghagyták. 1810-ben a katonaság teszi rá a kezét és ekkor költözik bele Semmelweis Ernő, Semmelweis Ignác édesapja. Alig két évtized után ismét csárda nyílik a változatos multú házban.

Földalatti folyosók labirintusa

Jelenleg a főváros tulajdonát kezezi e történelmi érdekességű ház. A székesfőváros inséglakásoknak használta föl és jelenleg is tele van szegény családokkal.

A legutóbbi légiriadó alkalmával óvóhelyet akartak építeni a ház alatt. Amint egy helyen megbontották a régi téglafalat, megtalálta

egy folyosót találtak.

Ebből a folyosóból aztán szerteágazó barlangok, kifalazott üregek ágaznak minden felé. Még maig sem jutottak a végülre. Ezek a földalatti üregek nyilván pincék voltak valamikor, de úgy sejtik, a várba is vezet innen folyosó, amelyen mulatozni jártak és a csárdába a vár lakói.

Az a rész, amelyben a hárem volt berendezve, kicsi szobából áll. A téglákat, amelyekkel az ajtókelőtti folyosó van kirakva, tán szudáni eunuchok taposták ki ennyire, amint le-föl járkáltak a

háremre vigyázva. A lakók este szinte félnek kimenni. Azt mondják, biztosan szellemek járnak itt még most is.

Buda első fürdőszobája

Semmelweis Ignác, az anyák megmentője, aki fölfedezte, hogy a veszedelmes gyermekágyi lázat, amely sok anyát sírba vitt, tulajdonképpen fertőzés okozza,

az elsőemeleti négyszobás lakásban született.

Ennek a lakásnak másik nevezettsége, hogy ebben volt az első budai fürdőszoba. A mostani fürdőszobák méretének felel meg ez a kis helyiség. A kád is megvan még. Lent őrzik a raktárban és majd bekerül valamelyik múzeumba, vagy visszahelyezik régi helyére. A fürdőszobában egyelőre szükségilakás van berendezve, de most, hogy a házat műemlékké nyilvánították, illetékes egyesületek és úgy tudjuk, hogy maga a Műemlékek Országos Bizottsága is lépéseket tesz, hogy mőtő keretben őrizhessék az épület történelmi multját és a nagy magyar orvos emlékét.

Szolvik Jánosné, aki a nagy orvos szülőhelyén lakik, megkérdezzük, mit tud e szoba nagy szülöttjéről.

— Sok szépet hallottam róla — feleli. — Tudom, hogy nagyon

okos ember volt és sok anyát megmentett a haláltól. Jönnék is ide annyian, hogy no. Különösen fiatal asszonylák.

Virágot is hoztak már többen.

Még külföldről is rengetegen fölkeresik ezt a szobát. Már negyvenen is voltak itt egyszerre. Ugy járnak ide, mint valami zarándokhelyre. Híres lakás ez, kérem.

Az Apród-utca 1. számú háznak tehát megvan a hírneve. Mind itthon, mind külföldön. Most, amikor a történelmi multnak és a világhírű magyar orvos emlékének kijáró kegyelet oltalmába vette ezt az ősi épületet, az van hátra, hogy méltó keretben várhassa látogatóit.